

ความรู้ ทักษะเกี่ยวกับโรคฟันผุและการดูแลสุขภาพช่องปาก ในเด็กก่อนวัยเรียนของผู้ปกครองในเขตอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

สุรศักดิ์ ภัคดี ส.ม.*

รุจิรา ดวงสงค์ ส.ด.**

บทคัดย่อ

โรคฟันผุในเด็กก่อนวัยเรียนเป็นสิ่งสำคัญมากเพราะเด็กในวัยนี้มีการเจริญเติบโตและพัฒนาการด้านสติปัญญา การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ ทักษะเกี่ยวกับโรคฟันผุ และการปฏิบัติในการดูแลสุขภาพช่องปากในเด็กก่อนวัยเรียนของผู้ปกครอง ในเขตอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองของเด็กก่อนวัยเรียน จำนวน 238 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient)

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับโรคฟันผุอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 68.90 ทักษะเกี่ยวกับโรคฟันผุอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 52.50 การปฏิบัติในการดูแลสุขภาพช่องปากในเด็กก่อนวัยเรียนของผู้ปกครองอยู่ในระดับดี ร้อยละ 59.70 ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะและการปฏิบัติในการดูแลสุขภาพช่องปากในเด็กก่อนวัยเรียนของผู้ปกครอง พบว่า ความรู้ของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับทักษะ และการปฏิบัติในการดูแลสุขภาพช่องปากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.346, p < 0.001$ และ $r = 0.309, p < 0.001$ ตามลำดับ) ทักษะมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติในการดูแลสุขภาพช่องปากในเด็กก่อนวัยเรียนของผู้ปกครองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.265, p < 0.001$) ดังนั้น จึงควรมีการส่งเสริมให้ผู้ปกครองตระหนักในการดูแลสุขภาพช่องปากของเด็กก่อนวัยเรียนเพื่อป้องกันโรคฟันผุ

คำสำคัญ : ความรู้ ทักษะ การดูแลสุขภาพช่องปาก โรคฟันผุ

* นักศึกษา หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Knowledge and Attitudes about Dental Cries and Oral Health Care of Parents for Preschool Children in Chiang Saen District, Chiang Rai Province

Surasak Phakdee M.P.H.*

Rujira Duangsong Dr.P.H.**

ABSTRACT

Dental caries in preschool children is a very important because children in this age group are most growing and intelligent development. The research aimed to study knowledge and attitudes about dental caries and oral health care practices of parents for their preschool children in Chiang Saen District, Chiang Rai Province. The samples were 238 parents of preschool children. Data collected by questionnaires and were analyzed by descriptive statistics; number, percentage, mean, and standard deviation. The correlation was analyzed using the Pearson correlation coefficient.

The results showed that most parents had knowledge about dental caries in high level (68.90 %), attitudes about dental caries in moderate level (52.50%). The practices of oral health care for their school children were in high level (59.70%). The relationship analysis between their knowledge, attitudes and oral health care practice for preschool children showed that the parents' knowledge significantly correlated with attitude and oral health care practice ($r = 0.365$, $p < 0.001$ and $r = 0.309$, $p < 0.001$, respectively). The attitude significantly correlated with the parents' practices for oral health care ($r = 0.265$, $p < 0.001$). Therefore the parents should be encouraged to realize in oral health care practice of their preschool children to prevent dental caries.

Keywords : Knowledge, attitude, oral health care, dental caries

* Master Degree Student of Public Health Program, Faculty of Public Health, Khon Kaen University

** Assistant Professor, Faculty of Public Health, Khon Kaen University

บทนำ

สุขภาพช่องปากนับเป็นปัจจัยหนึ่งที่บ่งบอกถึงการมีสุขภาพดี การมีสุขภาพช่องปากดีส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ปัจจุบันโรคฟันผุในเด็กก่อนวัยเรียนถือว่าเป็นปัญหาสำคัญของสุขภาพช่องปากพบว่าเกิดค่าใช้จ่ายในการรักษาโรคฟันผุประมาณร้อยละ 5-10 ของค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพทั้งหมด World Health Organization [WHO], 2015)¹ โรคฟันผุในเด็กก่อนวัยเรียนถือว่าเป็นปัญหาที่สำคัญมากเพราะในช่วงวัยนี้เด็กจะมีการเจริญเติบโตมีพัฒนาการในด้านสติปัญญาและด้านการเรียนรู้ที่ดีที่สุดในเด็กที่มีสภาวะสุขภาพช่องปากไม่ดีจะทำให้มีโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคทางระบบ เช่น เกิดการติดเชื้อที่ลิ้นหัวใจสูงกว่าปกติหรือหากปล่อยให้ฟันผุลุกลามจนทำให้เกิดการสูญเสียฟันน้ำนมไปก่อนกำหนดความสามารถในการบดเคี้ยวอาหารของเด็กก็จะด้อยลงเกิดผลกระทบต่อเนื้อเยื่อ เช่น เด็กเกิดปัญหาด้านโภชนาการ เกิดการเจ็บป่วย จนส่งผลต่อพัฒนาการทางด้านร่างกาย และต่อเนื่องจนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาดำรงได้ ทั้งนี้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากโรคฟันผุจะส่งผลกระทบต่อตัวเด็กโดยตรงแล้วยังมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของชาติอีกด้วย เนื่องจากเกิดค่าใช้จ่ายในการรักษาโรค ที่มีมูลค่าสูง^{2,3} จากการสำรวจสภาวะทันตสุขภาพในเด็กอายุ 3 ปี ของจังหวัดเชียงราย ในปี 2556 - 2558 พบว่าความชุกของโรคฟันผุของเด็ก ในอัตราร้อยละ 68.0, 65.0 และร้อยละ 62.0 ตามลำดับ⁴ และจากการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากของเด็กอายุ 3 ปี ในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย พบว่าในเด็กมีอัตราโรคฟันผุสูงกว่าระดับจังหวัด คือมีอัตราโรคฟันผุที่ร้อยละ 80.77 และ 73 ตามลำดับ⁵ จะเห็นได้ ผู้ปกครองเด็กจึงมีส่วนสำคัญมากในการดูแลสุขภาพช่องปากเด็ก ในการป้องกันโรคฟันผุดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาพฤติกรรมและการดูแลสุขภาพช่องปากในเด็กก่อนวัยเรียนของผู้ปกครอง โดยได้ศึกษาความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับโรคฟันผุ และการปฏิบัติในการดูแลสุขภาพช่องปากในเด็กก่อนวัยเรียนของผู้ปกครอง ในเขตอำเภอเชียงแสนจังหวัดเชียงราย และศึกษาความ

สัมพันธ์ของความรู้ ทัศนคติเกี่ยวกับโรคฟันผุและการปฏิบัติในการดูแลสุขภาพช่องปากในเด็กก่อนวัยเรียนของผู้ปกครอง ทั้งนี้ผลการศึกษานี้จะเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้ปกครองดูแลสุขภาพช่องปากในเด็กก่อนวัยเรียนต่อไป

วิธีการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) โดยวิธีการศึกษาแบบภาคตัดขวาง (Cross sectional study) เพื่อศึกษาความรู้ ทัศนคติเกี่ยวกับโรคฟันผุ และการปฏิบัติในการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กของผู้ปกครองเด็กก่อนวัยเรียน ประชากรเป็นผู้ปกครองเด็กก่อนวัยเรียน ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ทั้งหมด 25 แห่ง จำนวน 996 คน

การคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง

คำนวณขนาดตัวอย่างโดยการกำหนดค่าสัดส่วนของตัวแปรที่ต้องการศึกษาในครั้งนี หาได้โดยการอ้างอิง ผลของการสำรวจสภาวะฟันผุของเด็กก่อนวัยเรียน ในกลุ่มอายุ 3 ปี ของอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ปี 2558 ซึ่งเท่ากับร้อยละ 73 ส่วนค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ มาจากการประมาณการค่าสัดส่วน กำหนดไว้เท่ากับร้อยละ 5 และกำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ = 0.05 ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$n = \frac{Z^2 \alpha/2 N \pi(1 - \pi)}{Z^2 \alpha/2 \pi(1 - \pi) + Nd^2}$$

เมื่อ n = จำนวนขนาดตัวอย่าง

N = ประชากรที่ศึกษา คือ ผู้ปกครองของเด็กก่อนวัยเรียน ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ปี พ.ศ. 2559 จำนวน 996 คน

Z = ค่าปกติมาตรฐานที่ได้จากตารางการแจกแจงแบบปกติมาตรฐาน ซึ่งขึ้นอยู่กับระดับความเชื่อมั่น α ที่กำหนด ($\alpha = 0.05$) = 1.96

π = สัดส่วนโรคฟันผุของเด็กก่อนวัยเรียนกลุ่มอายุ 3 ปี ในอำเภอเชียงแสน = ร้อยละ 73⁵

d = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นในการ
ประมาณสัดส่วน = ร้อยละ 5
แทนค่าในสมการ

$$n = \frac{(1.96)^2 \times 996 \times (0.73) \times (1-0.73)}{(1.96)^2 \times (0.73) \times (1-0.73) + (996 \times (0.05)^2)}$$

$$n = 213.48$$

จากการคำนวณได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 214 คน
แล้วทำการปรับขนาดกลุ่มตัวอย่าง เพื่อป้องกันการ
สูญหายของกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 5 ของขนาดตัวอย่าง
ใช้สูตรการปรับขนาด กลุ่มตัวอย่างของ Hsies et al.⁶
ดังนี้

$$n_{adj} = \frac{214^n}{(1-\pi)^2}$$

$$n_{adj} = \frac{214}{(1-0.05)^2} = 237.2$$

ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้ คือ 238 คน
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการ
รวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้าง
ขึ้นประกอบไปด้วยเนื้อหา 4 ส่วนรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ประกอบ
ไปด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ
ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือนและความสัมพันธ์
ระหว่างผู้ปกครองกับเด็ก

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับโรค
ฟันผุ

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับทัศนคติเกี่ยวกับโรค
ฟันผุของผู้ปกครอง

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่อง
ปากเด็กของผู้ปกครอง

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content
Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอ
ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา
(Validity)

2. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ
(Reliability) ทดสอบหาความเที่ยงของเครื่องมือด้าน
ความรู้ใช้ Kuder Richardson (KR-20) ค่าที่ได้เท่ากับ
0.73 ทดสอบหาความเที่ยงของเครื่องมือด้านทัศนคติ
เกี่ยวกับโรคฟันผุและการปฏิบัติในการดูแลสุขภาพช่อง
ปากเด็กก่อนวัยเรียนของผู้ปกครองโดยใช้วิธีการหาค่า
สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's alpha
coefficient) ซึ่งค่าที่ได้เท่ากับ 0.75 ทั้งสองตัวแปร

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนาใช้วิเคราะห์ ข้อมูลทั่วไปของ
ผู้ปกครอง ความรู้ทัศนคติเกี่ยวกับโรคฟันผุ และการ
ปฏิบัติในการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กของผู้ปกครอง
ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละค่าเฉลี่ยส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐานค่าสูงสุด, ต่ำสุด ฯลฯ

2. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร
คะแนนความรู้ทัศนคติเกี่ยวกับโรคฟันผุ และการปฏิบัติ
ในการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กของผู้ปกครอง วิเคราะห์
ข้อมูลโดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
(Pearson Correlation Coefficient) กำหนดความมี
นัยสำคัญทางสถิติ (Level of Significant) ที่ระดับ 0.05
เกณฑ์ในการแบ่งระดับคะแนนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
(r) แบ่งตามเกณฑ์ของ Elifson⁷ มีค่าตั้งแต่ -1 ถึง +1
แบ่งระดับ ดังนี้

ไม่มีความสัมพันธ์ (No Relationship)

หมายถึง $r = 0$

มีความสัมพันธ์ต่ำ (Weak Relationship)

หมายถึง $r = \pm 0.01$ ถึง 0.30

มีความสัมพันธ์ปานกลาง (Moderate
Relationship)

หมายถึง $r = \pm 0.31$ ถึง 0.70

มีความสัมพันธ์สูง (Strong Relationship)

หมายถึง $r = \pm 0.71$ ถึง 0.99

มีความสัมพันธ์สูงมาก (Power Relationship)

หมายถึง $r = \pm 1$

ผลการวิจัย

ความรู้เกี่ยวกับโรคฟันผุของผู้ปกครองเด็กก่อนวัยเรียน พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความรู้ ในระดับสูง ร้อยละ 68.90 รองลงมา คือ ระดับปานกลาง ร้อยละ 24.80 และมีความรู้ในระดับต่ำเพียงร้อยละ 6.30 ($\bar{X} = 11.84$, S.D. = 19.2 ดังรายละเอียดแสดงใน ตารางที่ 1

ทัศนคติเกี่ยวกับโรคฟันผุของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 1 ระดับความรู้ ทัศนคติเกี่ยวกับโรคฟันผุ และการปฏิบัติในการดูแลสุขภาพช่องปากของผู้ปกครองเด็กก่อนวัยเรียน

ตัวแปร	ระดับ						\bar{X}	S.D.
	สูง		ปานกลาง		ต่ำ			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ความรู้	164	68.90	59	24.80	15	6.30	11.84	1.92

ทัศนคติ	ระดับ						\bar{X}	S.D.
	มาก		ปานกลาง		น้อย			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ทัศนคติ	112	47.10	125	52.50	1	0.40	36.87	5.38

การปฏิบัติในการดูแลสุขภาพช่องปาก	ระดับ						\bar{X}	S.D.
	สม่ำเสมอ		บางครั้ง		ต้องปรับปรุง			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
การปฏิบัติในการดูแลสุขภาพช่องปาก	142	59.70	93	39.00	3	1.30	24.90	2.72

ความสัมพันธ์ของความรู้ ทัศนคติเกี่ยวกับโรคฟันผุและการปฏิบัติในการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กของผู้ปกครองเด็กก่อนวัยเรียน พบว่า ความรู้ของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับทัศนคติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับปานกลาง ($r = 0.346$, $p\text{-value} < 0.001$) ความรู้มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติในการดูแล

ร้อยละ 52.50 รองลงมา คือ ระดับสูง ร้อยละ 47.10 และทัศนคติระดับต่ำ ร้อยละ 0.40 ($\bar{X} = 39.87$, S.D. = 5.38) ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 2

การปฏิบัติในการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กของผู้ปกครอง พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่มีการดูแลสุขภาพช่องปากให้เด็กอยู่ในระดับดี ร้อยละ 59.70 รองลงมาอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 39.00 และต้องปรับปรุง ร้อยละ 1.30 ตามลำดับ ($\bar{X} = 24.90$, $SD = 2.72$) ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 1

สุขภาพช่องปาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับต่ำ ($r = 0.309$, $p\text{-value} < 0.001$) และทัศนคติมีเกี่ยวกับโรคฟันผุมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติในการดูแลสุขภาพช่องปากของผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับต่ำ ($r = 0.265$, $p\text{-value} < 0.001$) ดังรายละเอียดแสดงใน ตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะเกี่ยวกับโรคฟันผุ และการปฏิบัติในการดูแลสุขภาพช่องปากของผู้ปกครองเด็กก่อนวัยเรียน

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)	P-value	ระดับความสัมพันธ์
ความรู้และทัศนคติ	0.346	< 0.001	ปานกลาง
ความรู้และการปฏิบัติในการดูแลสุขภาพช่องปาก	0.309	< 0.001	ต่ำ
ทัศนคติและการปฏิบัติในการดูแลสุขภาพช่องปาก	0.265	< 0.001	ต่ำ

วิจารณ์และสรุปผล

ความรู้เกี่ยวกับโรคฟันผุของผู้ปกครองผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความรู้อยู่ในระดับสูง ร้อยละ 68.90 สอดคล้องกับการศึกษาของกันทิมา เหมพรหมราช⁸ ได้ศึกษาพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพเด็กก่อนวัยเรียนของผู้ปกครองในเขตนครชัยบุรินทร์ พบว่าผู้ปกครองมีความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง และสอดคล้องกับการศึกษาของ เอมอทธิพย์สอดส่อง และเสมอจิต พิธพรชัยกุล⁹ ได้ศึกษาความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติในการดูแลสุขภาพช่องปากของผู้ปกครองเด็กที่ปกครองทางสายตาพบว่าส่วนใหญ่ผู้ปกครองมีความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพสูง ร้อยละ 80 แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของนิตยานิยมการ¹⁰ ได้ศึกษาความรู้ การรับรู้ และพฤติกรรมการดูแลสุขภาพช่องปากของผู้ปกครอง ในศูนย์เด็กเล็ก ตำบลพังราดอำเภอแกลงจังหวัดระยองพบว่าผู้ปกครองมีความรู้ด้านทันตสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 63.10

ทัศนคติเกี่ยวกับโรคฟันผุของผู้ปกครอง การศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับโรคฟันผุของผู้ปกครองพบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่มีทัศนคติระดับปานกลาง ร้อยละ 52.50 สอดคล้องกับการศึกษาของอุดมพร รักเถาว์ และจารุวรรณ วงษ์เวช¹¹ ได้ศึกษาความรู้ทัศนคติและพฤติกรรมการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กก่อนวัยเรียนของผู้ปกครองในเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาล

คลองท่อม จังหวัดกระบี่ พบว่าผู้ปกครองมีทัศนคติเกี่ยวกับทันตสุขภาพ อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 64.60 และสอดคล้องกับการศึกษาของ นฤชิต ทองรุ่งเรือง, ชัยพรพรณี บัญชรหัตถกิจ¹² ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการแปรงฟันให้เด็กของผู้ปกครองในเขตอำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่มีทัศนคติระดับปานกลาง ร้อยละ 58.33 แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของกันทิมา เหมพรหมราช⁸ ได้ศึกษาพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพเด็กก่อนวัยเรียน ของผู้ปกครองในเขตนครชัยบุรินทร์ พบว่า ผู้ปกครองมีทัศนคติส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง ร้อยละ 74.80

การปฏิบัติในการดูแลสุขภาพช่องปากในเด็กก่อนวัยเรียนของผู้ปกครอง การดูแลสุขภาพช่องปากเด็กของผู้ปกครอง พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในระดับมาก ร้อยละ 59.70 ไม่สอดคล้องกับกันทิมา เหมพรหมราช⁸ ได้ศึกษาพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพเด็กก่อนวัยเรียนของผู้ปกครองในเขตนครชัยบุรินทร์ พบว่าส่วนใหญ่ผู้ปกครองมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 50.70 และอุดมพร รักเถาว์ และจารุวรรณ วงษ์เวช¹¹ ได้ศึกษาความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กก่อนวัยเรียนของผู้ปกครองในเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลคลองท่อม จังหวัดกระบี่ พบว่าส่วนใหญ่ผู้ปกครองมีการปฏิบัติเกี่ยวกับทันตสุขภาพ อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ

93.20

ความสัมพันธ์ของความรู้อะทันหันและทัศนคติ พบว่า ความรู้มีความสัมพันธ์กับทัศนคติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับการศึกษาของ สุนิภา ชินวรุ¹³ ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมของผู้ปกครองในการดูแลเด็กอายุ 1-3 ปี ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่าความรู้มีความสัมพันธ์กับทัศนคติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .432$, $P\text{-value} < .05$) การที่ความรู้มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของผู้ปกครอง เนื่องจากว่าผู้ปกครองมีความรู้ดีมีผลทำให้ผู้ปกครองมีทัศนคติดีตามมา

ความสัมพันธ์ของความรู้อะทันหันและการดูแลสุขภาพช่องปากในเด็กก่อนวัยเรียนของผู้ปกครอง พบว่า ความรู้มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ. ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับการศึกษาของ อุพาริกา โยสิทธิ์¹⁴ ได้ศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กก่อนวัยเรียนโดยผู้ปกครองของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลท่าผา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง พบว่าทัศนคติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมดูแลสุขภาพช่องปากเด็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) สอดคล้องกับการศึกษาของลักขณา อุยจิรากุล¹⁵ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรเลี้ยงดูและการเกิดโรคฟันผุในเด็กเล็กในจังหวัดสระแก้วพบว่า ความรู้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรเลี้ยงดูของผู้ปกครอง อย่างมีนัยทางสถิติ ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ นฤชิต ทองรุ่งเรืองชัย และพรณี บัญชรหัตถกิจ¹² ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรแปรงฟันให้เด็กของผู้ปกครอง ในเขตอำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

เอกสารอ้างอิง

1. World Health Organization [WHO]. WHO Bulletin news: Prevention is better than treatment [Internet]. 2015 [Retrieved September 23, 2016]. Available from: <http://www.who.int/bulletin/volumes/93/9/15020915/en/>

พบว่าทัศนคติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรแปรงฟันของผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$)

ความสัมพันธ์ของทัศนคติและดูแลสุขภาพช่องปากในเด็กก่อนวัยเรียนของผู้ปกครอง พบว่า ทัศนคติมีความสัมพันธ์กับการดูแลสุขภาพช่องปากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากว่าผู้ปกครองมีความรู้ดีทัศนคติดีส่งผลทำให้ผู้ปกครองทำให้ผู้ปกครองดูแลสุขภาพช่องปากเด็กตามมา สอดคล้องกับการศึกษาของ ปริญา จิตอร่าม และกุลนาถ มากบุญ¹⁶ ได้ศึกษาพฤติกรรมของผู้ปกครองในการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กอายุ 3-5 ปี พบว่าและทัศนคติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมและทัศนคติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กอายุ 3-5 ปีของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของผู้ปกครองในการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กอายุ 3-5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ของผู้ปกครองในการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กอายุ 3-5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการศึกษา ควรมีการส่งเสริมให้ผู้ปกครองตระหนักหรือมี ทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการป้องกันโรคฟันผุ เนื่องจากยังมีผู้ปกครองยังคิดว่าเมื่อฟันจะหลุดก็จะมีฟันแท้ขึ้นมาแทน

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ นพ.เกรียงศักดิ์ เวทีวุฒาจารย์ ดร.สุทิน ชนะบุญ ที่ได้ให้ความกรุณาเสนอแนะในงานวิจัยนี้ให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.เสถียร ฉันทะ และทันตแพทย์หญิงสุริดา เทพพิมาน ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือขอขอบพระคุณคณะเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอเชียงแสน คณะครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอเชียงแสน ที่ทำให้การวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

2. Sheiham, A. Dental caries affects body weight, growth and quality of life in pre-school Children. *British Dental Journal* 2006;201(10):625-26.
3. Casamassimo, P.S., Thikkurissy, S., Edelstein, B.L. & Maiorini, E. Beyond the dmft: the human and economic cost of early childhood caries. *J Am Dent Assoc* 2009;140: 650-57.
4. กลุ่มงานทันตสาธารณสุขสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงราย. รายงานผลการปฏิบัติงานทันตสาธารณสุข ปี 2558 [เอกสารอัดสำเนา]. เชียงราย: สำนักงาน; 2558.
5. ฝ่ายทันตสาธารณสุขโรงพยาบาลเชียงราย. รายงานประจำปีงานทันตสาธารณสุขประจำปี 2558 [เอกสารอัดสำเนา]. เชียงราย: โรงพยาบาลเชียงราย; 2558.
6. Hsieh, F.Y., Bloch, D. A., and Larsen, M.D. A simple method of sample size calculation for linear and logistic regression. *Statistics in Medicine* 1998;17:1623 - 34.
7. Kirk W. Elifson, Richard P. Runyon, & Audrey Haber. *Fundamental of Social Statistics*. 2nd ed. New York: McGraw - Hill; 1990.
8. ก้นทิมา เหมพรหมราช. พฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพเด็กก่อนวัยเรียนของผู้ปกครองในเขตนครชัยบุรินทร์. *ว.วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยนเรศวร* 2557;22(1):58-66.
9. เอมอร ทิพย์สอดส่อง และเสมอจิต พัทธพรชัยกุล. ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ ในการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กบกพร่องทางสายตา. *ว.ทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์* 2558;3(1):1-17.
10. นิตยา นิยมการ. ความรู้การรับรู้และพฤติกรรมการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กของผู้ปกครอง ศูนย์เด็กเล็ก ตำบลพังราด อำเภอแกลง จังหวัดระยอง. *ว.สุศึกษา* 2554;34(119):38-48.
11. อุดมพร รักเถาว์ และจารุวรรณ วงศ์เวช. ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กก่อนวัยเรียน. *ว.เครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้* 2558;2(1): 52-64.
12. นฤชิต ทองรุ่งเรือง และชัยพรณี บัญชรหัตถกิจ. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแปรงฟัน ในเด็กอายุ 1-5 ปี ของผู้ปกครองในเขต อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู. *ศรีนครินทร์เวชสาร* 2556;28(1):18-22.
13. สุนิภา ชินวุฒิ. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมของผู้ปกครองในการดูแลเด็กอายุ 1-3 ปี ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. *เอกสารประกอบการประชุมวิชาการระดับชาติประจำปี 2528 การสร้างนักคิดสำหรับผู้เรียนทศวรรษที่ 18*.
14. อุพาริกา โยสิทธิ์. พฤติกรรมและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กก่อนวัยเรียน โดยผู้ปกครองของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลท่าผา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง. [การค้นคว้าอิสระ หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต]. ลำปาง: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์; 2558.
15. ลักขณา อุัยจิรากุล. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเลี้ยงดูและการเกิดโรคฟันผุในเด็กเล็ก ในจังหวัดสระแก้ว. ใน: *เอกสารประกอบการประชุมภาคใหญ่วิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 4 เรื่อง การวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมไทย; วันที่ 10 พฤษภาคม 2556; ณ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่; 2556. หน้า 82-91.*
16. ปรีญญา จิตอร่าม และกุลนาถ มากบุญ. พฤติกรรมของผู้ปกครองในการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กอายุ 3 -5 ปี. *ว.ทันตภิบาล* 2557;25(1):27-41.